

Rekomendacja publikacji:

Godziny Rozwoju, czyli jak zmienić nastawienie i uczyć (się) skutecznie

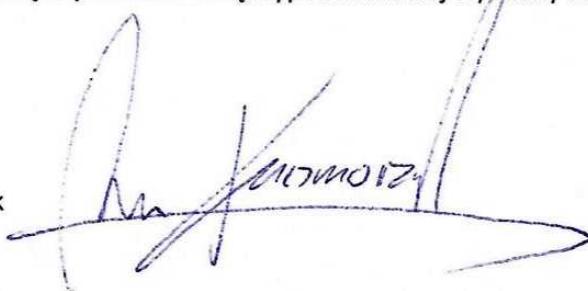
Kilkanaście miesięcy zdalnej edukacji obnażyło wiele słabości naszego myślenia o systemie edukacji, roli szkoły, nauczyciela i rodzica w tym procesie. Wymogło także na społecznościach rewizję tradycyjnego spojrzenia na rozwój kolejnych pokoleń i wpływ jaki my, dorośli możemy wywierać w tym zakresie. Od zarania naszych gatunkowych dziejów pewna, zwykle niewielka, część populacji zajmowała się dwoma równoległymi i istotnymi zadaniami. Pierwsze polegało na gromadzeniu i zapamiętywaniu informacji zdobytych przez wszystkie poprzednie pokolenia i tworzeniu z nich zboru, który stanie się własnością kolejnego. Na konstruowaniu swoistego bagażu, z którym kolejne pokolenia mogły bezpiecznie uczestniczyć w kontinuum kultury. Drugie, na tworzeniu warunków, w których pozostali, zwłaszcza młodzi członkowie społeczności, chcieli poświęcać czas i wysiłek na to żeby ich posłuchać, na motywacji do wbudowania kulturowego dziedzictwa w ich obecne życie, rozwijania tego co już istnieje i tworzenia nowych rozwiązań. Od dawna pierwsza z tych ról traci na znaczeniu. Współczesny świat, z prawie nieograniczonym dostępem do informacji, praktycznie ogranicza ją do minimum. W złożonych, licznych i wielowymiarowych społecznościach rośnie jednak gwałtownie znaczenie drugiej z ról. Budowanie relacji edukacyjnych z jednej strony i właściwe określanie zasad poszukiwania miejsca, kierunku, zakresu oraz warunków rozwoju, staje się dziś w szeroko rozumianym procesie edukacji priorytetem. Z tego właśnie punktu widzenia wychodzą Autorzy Publikacji. Struktura i tematyka poszczególnych rozdziałów koncentruje naszą uwagę na warunkach w jakich się odbywa edukacja, na jej relacyjnym, zindywidualizowanych charakterze, wreszcie na tym co i w jaki sposób jest i nie jest możliwe.

Z perspektywy biologii, zwłaszcza neuronauk oraz biologii ewolucyjnej, zrozumienie różnorodności oraz granic tego co osiągalne i bezpieczne, jest wartością samą w sobie. Motywacja nie jest więc czynnością wykonywaną wobec ucznia, a procesem zachodzącym w jego mózgu, rozwój nie jest maksymalizacją wybranych kompetencji, a szukaniem równowagi zapewniającej optymalne miejsce w przestrzeni społecznej. Z kolei uczenie się rozumiane jest jako ciągły proces, bez wyznaczania określonych zbiorami zasad etapów, które trzeba zaliczać aby osiągnąć sukces. Wreszcie sukces także ulega redefinicji w oparciu

poziom i jakość samooceny i samoświadomość, a nie zewnętrzne kryteria kreowane i narzucane przez czyjeś arbitralne wybory. Taki właśnie, nowoczesny sposób podejścia do procesu edukacji znaleźć można w publikacji „Godziny Rozwoju, czyli jak zmienić nastawienie i uczyć (się) skutecznie”. To przykład zwrotu w myśleniu o szkole w szerokim rozumieniu tego słowa, który jest obecnie najistotniejszym zadaniem wszystkich z nią związanych ludzi, zarówno młodych jak i dorosłych, którym na wspólnej przyszłości.

Autorzy nie poprzestają jednak na prezentacji, słusznym zresztą, teoretycznych założeń. Są one jedynie preludium do właściwej części książki. Znajdziemy tam praktyczne wskazówki, narzędzia diagnozy i wreszcie przykłady konkretnych, zakrojonych na szeroką skalę rozwiązań, plany działań, setki inspiracji do tego jak przyjęte przez autorów założenia realizować w praktyce. Zdecydowanie takich właśnie, pełnych, wielowymiarowych i konkretnych propozycji trzeba nam na obecnym etapie zmian, jakie zachodzą w procesach międzypokoleniowej wymiany i współpracy.

Marek Kaczmarzyk

prof. Marek Kaczmarzyk - biolog, neurodydaktyk, memetyk i propagator dydaktyki ewolucyjnej z Uniwersytetu Śląskiego. Autor wielu książek poświęconych neurodydaktyce, m.in. *Szkoła neuronów*, *Strefa napięć*. *Historia naturalna konfliktu z nastolatkiem*. Od roku 2000 do października 2019 roku kierownik Pracowni Dydaktyki Biologii (Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, Uniwersytet Śląski). Od 2012 do 2018 roku prowadził Uniwersyteckie Towarzystwo Naukowe – Wszechnicę Śląską, działającą w ramach Centrum Kształcenia Ustawicznego UŚ. Od grudnia 2019 profesor Uniwersytetu Śląskiego. Propagator dydaktyki ewolucyjnej, dziedziny zajmującej się wyodrębnieniem, rozpoznaniem i praktycznym wykorzystaniem wpływu mechanizmów ewolucyjnych (zarówno ewolucji biologicznej, jak i kulturowej) na procesy uczenia się i nauczania